

INHOUDSTAFEL

VERSLAG BETREFFENDE HET ONDERZOEK NAAR FOUILLERINGEN EN AANHOUDINGEN DOOR DE POLITIE	1
1. OPDRACHT	1
2. PROBLEEMSTELLING	1
3. VOORGESCHIEDENIS	1
4. ANALYSE VAN DE TESTEN	1
4.1. Algemeen	1
4.2. Antwoordelementen	1
4.2.1. Test van aspirant-inspecteurs van politie (december 2003)	2
4.2.2. Test van aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)	6
4.2.3. Test van aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)	9
5. KENNIS VAN DE NORMEN	14
5.1. Aspirant-inspecteurs van politie (december 2003)	14
5.2. Aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)	14
5.3. Aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)	14
6. TOELICHTING	14
6.1. Aspirant-inspecteurs van politie (december 2003)	14
6.1.1. Met betrekking tot de opleiding	14
6.1.2. Met betrekking tot de scholen	14
6.1.3. Met betrekking tot de lesgevers	15
6.2. Aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)	15
6.2.1. Met betrekking tot de opleiding	15
6.2.2. Andere opmerkingen	15
6.3. Aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)	15
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
BIJLAGE A: VOORNAAMSTE CIJFERGEGEVENS VAN DIT ONDERZOEK	1
BIJLAGE B: ENKELE BIJZONDERE BESCHOUWINGEN MET BETREKKING TOT DE TESTEN	2

VERSLAG BETREFFENDE HET ONDERZOEK NAAR FOULLERINGEN EN AANHOUDINGEN DOOR DE POLITIE¹

1. OPDRACHT

De afgelopen jaren heeft het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten heel wat verbeterpunten, disfuncties of misbruiken vastgesteld bij de uitvoering van foulleringen en/of aanhoudingen zowel van gerechtelijke als van bestuurlijke politie. Bijgevolg heeft het Comité beslist een onderzoek te starten om de oorzaken en omstandigheden van deze misbruiken of disfuncties te bepalen.

In de eerste fase van dit onderzoek werden de in onze instelling bestaande dossiers geanalyseerd, daarna werden de cursussen van de politiescholen geanalyseerd, net als de nota's en richtlijnen uitgevaardigd in een aantal politiezones en bij de federale politie. Tot slot werd beslist de aspirant-inspecteurs van politie op het einde van hun opleidingscyclus in de politiescholen te onderwerpen aan een kennistest. Deze test vond plaats in december 2003. In juni 2004 werd een soortgelijke test georganiseerd in de Nationale Officierenschool. Om de opvolging van dit dossier te verzekeren, heeft het Vast Comité P in september 2005 opnieuw een soortgelijke test afgenomen van de aspirant-inspecteurs van politie.

De bedoeling is de theoretische analyse van de dossiers en cursussen aan te vullen met praktische en concrete gegevens die gesteund zijn op resultaten van een proef waaraan 336 aspirant-inspecteurs in 2003, 43 aspirant-commissarissen van politie in 2004 en 503 aspirant-inspecteurs in 2005 werden onderworpen.

2. PROBLEEMSTELLING

De afgelopen jaren werden op het niveau van het Vast Comité P verscheidene dossiers geopend die hebben aan het licht gebracht dat sommige politieambtenaren bepaalde gewoonten hadden aangenomen in het kader van de foulleringen die ze verrichtten in uitvoering van de wet op het politieambt.

Voor de meeste klachten die het Vast Comité P in dit kader heeft geanalyseerd, was het niet mogelijk de waarachtigheid van de feiten te achterhalen. Dit neemt niet weg dat sommige gedragingen, al dan niet bewezen, vaker dan andere door de klagers naar voren worden geschoven. Met behulp van een inventaris van deze onaangepaste gedragingen en van de "abnormale" omstandigheden waarin sommige foulleringen plaatsvinden, zou de aandacht van de bevoegde overheden moeten kunnen worden gevestigd op sommige aspecten van de problematiek om hieruit gedragslijnen voor de toekomst te kunnen afleiden.

3. VOORGESCHIEDENIS

Het eerste verslag over de *supra* vermelde analyses werd een eerste maal besproken met de parlementaire begeleidingscommissie van het Vast Comité P. De modaliteiten en de onderzoeksmethodologie alsook sommige meer gedetailleerde resultaten en analyses zijn verduidelijkt in het globale interne verslag van het Vast Comité P. Deze punten werden mondeling toegelicht tijdens de eerste besprekingen met de begeleidingscommissie.

4. ANALYSE VAN DE TESTEN

4.1. ALGEMEEN

Het gemiddelde cijfer van de verschillende testen is opgenomen als bijlage A, terwijl enkele bijzondere beschouwingen met betrekking tot deze testen aan bod komen als bijlage B.

4.2. ANTWOORDELEMENTEN

De commentaar hieronder is de algemene weerspiegeling van de antwoordelementen (al dan niet correct) die werden geleverd door de aspirant-inspecteurs en door de aspirant-commissarissen van politie.

Er dient te worden opgemerkt dat, in de antwoordformulieren van de aspirant-inspecteurs, en dat geldt voor beide testen, de spelkwaliteit betreurenswaardig, in sommige gevallen zelfs verschrikkelijk slecht was. Om deze factor in rekening te brengen, werden hiervoor in de

tweede test twee punten voorzien, respectievelijk voor spelling en voor de netheid van de kopieën.

Wat de aspirant-commissarissen van politie betreft, werd overeengekomen, en zij werden hierover ingelicht voor de test, dat zij zouden handelen in de hoedanigheid van agent van gerechtelijke politie.

4.2.1. Test van aspirant-inspecteurs van politie (december 2003)

4.2.1.1. Eerste reacties

Veel aspirant-inspecteurs gebruiken de wegcode en de inbreuk daarop als wettelijke basis voor hun interventie (*“de betrokkene stak over toen het rood was”*).

Weinig aspirant-inspecteurs vertrekken vanuit het oogpunt dat er personen in gevaar verkeren en dat het artikel 14 van de wet op het politieambt *in casu* van toepassing is om hun interventie te rechtvaardigen in het kader van bestuurlijke politie. De staat van dronkenschap is tevens een element dat sommige aspirant-inspecteurs zorgen baart. Zij leggen dan het verband met het voertuig van de betrokkene. Hun interventie heeft dan tot doel een persoon in staat van dronkenschap te beletten achter het stuur van zijn wagen te gaan zitten.

In de meeste gevallen is er geen informatie-uitwisseling met het communicatiecentrum (Comc). De interventie gebeurt doorgaans zonder dat het Comc daarover wordt ingelicht. Soms wordt een beroep gedaan op de dispatching voor een controle van de nummerplaat of een identiteitscontrole (terwijl de betrokkene weigert zijn identiteit mee te delen!). De aspirant-inspecteurs lijken op de situatie gefocust te zijn en hebben niet de reflex om het Comc in kennis te stellen van hun interventie noch, in voorkomend geval, van de latere overbrenging van de persoon.

Uit de analyse van de eerste reacties kunnen wij tevens besluiten dat sommige aspirant-inspecteurs de casus niet voldoende aandachtig hebben gelezen of deze meteen al trachten om te buigen tot een materie die ze kennen. In sommige gevallen hebben de aspirant-inspecteurs immers elementen toegevoegd aan de casus waardoor ze hun ‘interventie’ simpelweg konden beperken tot een ademtest in het kader van verkeerszaken.

4.2.1.2. Eerste contact

In het merendeel van de gevallen wordt de betrokkene beleefd en in duidelijke bewoordingen benaderd en staat de interventie in verhouding tot situatie. Sommige aspirant-inspecteurs halen ook aan dat ze een veiligheidsafstand inbouwen en de betrokkene naar een veilige plaats brengen (op het trottoir).

Algemeen gesproken, misschien door een teveel aan vertrouwen of omdat het om een “niet levendige” theoretische situatie gaat, wordt er te weinig gewag gemaakt van het bewaren van deze veiligheidsafstand tussen de betrokkene en de intervenanten. Daarenboven wordt er weinig of niet gecommuniceerd tussen de intervenanten. De antwoorden geven de algemene indruk dat de aspirant-inspecteur alleen handelt, zonder eerst te spreken of te overleggen met zijn collega. Het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties tijdens de opleiding kan misschien aan de basis liggen van dit tekort.

De casus is zodanig uitgewerkt dat de situatie moet worden beheerd door de aspirant-inspecteur, bijgestaan door zijn collega, die aanwezig blijft. Maar uit de analyse van de antwoorden blijkt dat weinig aspirant-inspecteurs zich tot hun collega wenden om veiligheidsmaatregelen te nemen, om hem een vraag te stellen of om hem sommige taken toe te vertrouwen.

De meeste aspirant-inspecteurs vragen de identiteitspapieren bij het eerste contact, na zich te hebben voorgesteld. In de meeste gevallen kan worden besloten dat de principes van geweldsbeheersing goed zijn begrepen en dat voorrang wordt gegeven aan communicatie en “non-escalatie”.

Sommige aspirant-inspecteurs denken, van bij het begin van de interventie, aan een mogelijke alcoholintoxicatie en nemen de dienovereenkomstige maatregelen (ademtest en adem-analyse). Maar zelfs zij verwarren staat van dronkenschap met alcoholintoxicatie. Er wordt nooit verwezen naar de eventuele visuele vaststellingen van staat van dronkenschap noch naar de bijbehorende praktische proeven. Om de staat van dronkenschap te bewijzen, onderwerpen sommigen de betrokkene aan een ademtest.

Vertrekkende vanuit de hypothese van staat van dronkenschap, laten sommige aspirant-inspecteurs niet na om de betrokkene mondeling te “berispen” voor zijn gedrag.

4.2.1.3. Identiteitscontrole

Wij hebben kunnen lezen dat de aspirant-inspecteurs slechts zelden andere documenten vragen die de identiteit van de betrokkene kunnen bewijzen. Ze geven de voorkeur aan een gesprek en trachten de betrokkene ervan te overtuigen zijn identiteitskaart te geven. Over het geheel genomen, zijn de reacties positief, maar toch zijn er duidelijke misbruiken (bijvoorbeeld *“Ik kaffer hem uit”* of *“Ik dreig ermee hem mee te nemen naar het commissariaat als hij niet meewerkt”* of nog *“Werkt hij nog niet mee dan slaan we hem in de boeien, al dan niet met de nodige dwang”*).

De betrokkene wordt soms verzocht de politieambtenaren te volgen naar het commissariaat, zonder verdere uitleg.

Van bij deze fase van de interventie stellen wij vast dat de wet op het politieambt niet gekend is. De “wet op de identiteitskaart” wordt geciteerd als wettelijke basis voor de controle ervan.

De betrokkene in kennis stellen van het ophoudingsrecht indien hij niet meewerkt, is tevens een stap die moet worden genomen alvorens over te gaan tot deze dwangmaatregel. Deze kennisgeving wordt in de *quasi*meerderheid van de gevallen echter vergeten.

De wettelijke basis voor de identiteitscontrole is slechts uitzonderlijk gekend.

4.2.1.4. Ophouding en overbrenging

Het politieoptreden, het feit iemand aan te houden, lijkt voor de meeste aspirant-inspecteurs vanzelfsprekend, zonder dat de aangehouden persoon vooraf werd ingelicht over deze vrijheidsberovende maatregel en het eventuele gebruik van dwang, met inbegrip van het aanleggen van de boeien. Hoewel de communicatie vlot lijkt te verlopen tijdens de eerste contactname, worden de modaliteiten van de aanhouding niet gemeld aan de geïnterpelleerde persoon. Deze mededeling is nochtans onontbeerlijk in een logica van desescalatie.

De veiligheidsfouillering voor de overbrenging naar het politiecommissariaat is, een uitzondering niet te na gesproken, algemeen verbreid en wordt ambtshalve verricht. Toch wordt onvoldoende gewag gemaakt van de modaliteiten van deze fouillering noch van de noodzaak om deze uit te voeren, indien nodig, door een persoon van hetzelfde geslacht. De boeien worden systematisch aangelegd door de aspirant-inspecteurs van de Brusselse Gewestelijke en Intercommunale Politieschool, wat elders niet het geval is. Aan de Brusselse Gewestelijke en Intercommunale Politieschool wordt inderdaad aangeleerd dat iemand die zal worden overgebracht met een dienstvoertuig verplicht moet worden onderworpen aan de veiligheidsfouillering en het aanleggen van de boeien.

Sommige aspirant-inspecteurs schrijven dat wanneer ze de veiligheidsfouillering uitvoeren, ze erover waken dat ze de betrokkene niet blootstellen aan de publieke nieuwsgierigheid. Enkelens voeren een gerechtelijke fouillering uit (om op de overtreder zijn identiteitskaart aan te treffen)!

De informatie van het ComC is over het algemeen ook zwak. Ook hier ligt het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties tijdens de opleiding misschien aan de basis van dit tekort.

4.2.1.5. Eerste opdrachten op het commissariaat

Soms wordt aan de aangehouden persoon gevraagd of hij het bezoek van een arts wenst of of hij wenst dat iemand wordt verwittigd. Over het algemeen wordt de officier van bestuurlijke politie ingelicht over het feit dat een persoon naar het commissariaat werd gebracht. Meermaals wordt ook gewag gemaakt van de kennisgeving aan de officier van gerechtelijke politie met wachtdienst.

De inschrijving in het aanhoudingsregister gebeurt in te zeldzame gevallen. Het blijkt dat deze opdracht wordt vervuld bij de opsluiting in de cel, terwijl deze inschrijving is voorgeschreven vanaf de bestuurlijke aanhouding.

Het toezicht op het individu lijkt “logisch”.

Als illustratie van de overmatige reacties, kunnen we de commentaar citeren van een aspirant-inspecteur die zegt *“Ik doe zijn boeien niet af”*.

Hoewel de casus vermeldt dat de betrokkene zwijgt, niet meer beweegt, afwezig lijkt en niet

reageert op de vragen bij zijn aankomst op het commissariaat, kunnen we stellen dat slechts 50 % van de aspirant-inspecteurs zich vragen stelt over de gezondheidstoestand van de aangehouden persoon.

4.2.1.6. Duur van ophouding

De aspirant-inspecteurs hebben klaarblijkelijk het onderscheid tussen de aanhouding van bestuurlijke politie en de aanhouding van gerechtelijke politie niet goed begrepen. Bijgevolg kunnen ze de duur van de aanhouding niet met zekerheid bepalen.

Niettegenstaande er flagrante fouten optreden wanneer over deze kwestie een beslissing moet worden genomen (maximum 6 uur, minimum 2 uur en maximum 12 uur (dronkenschap), maximum 12 uur of nog maximum 24 uur), dient te worden vastgesteld dat de meeste aspirant-inspecteurs de duur zeer terecht vastleggen op maximum 12 uur en genoeg nemen met de *“tijd nodig voor het vaststellen van de identiteit van de betrokkene”*.

Met betrekking tot de fouten die op dit vlak worden gemaakt, blijkt dat de aspirant-inspecteurs de maximumduur voornamelijk vastleggen op 6 uur, wat hen “in de praktijk” in een comfortabele situatie brengt omdat hen nooit een te lange aanhouding zal kunnen worden verweten. Enkele aspirant-inspecteurs wijzen erop dat, indien de betrokkene een buitenlander is, de aanhouding kan worden verlengd tot 24 uur.

4.2.1.7. Beheer van het individu op het commissariaat

Met dit aspect wilden we observeren op welke wijze de aspirant-inspecteurs de situatie op het commissariaat zouden beheren. Hier stellen we diverse reacties vast zoals de opsluiting in de cel, in de veiligheidskamer of het verhoor. De aangehouden persoon wordt soms in de gang gelaten, al dan niet onder het toezicht van een politieambtenaar. Bij aankomst op het commissariaat onderwerpen de aspirant-inspecteurs die uitgingen van de hypothese van openbare dronkenschap de betrokkene aan testen. Wij stellen echter vast dat de staat van dronkenschap wordt bewezen aan de hand van elektronische ademtest- en ademanalysetoestellen, zonder dat wordt verwezen naar de vaststellingen *de visu*. Ze verwarren dus “staat van dronkenschap” en “staat van alcoholopname”.

4.2.1.8. Praktische formaliteiten vóór opsluiting in cel

Het formulier voorzag specifieke maatregelen met betrekking tot de cel, het individu en het aanhoudingsregister.

Met betrekking tot *de cel*, wordt over het algemeen nagekeken of deze “proper” is en er geen gevaarlijke voorwerpen in aanwezig zijn. De verluchting en de temperatuur worden nooit nagekeken, net zo min als de alarmknop of de lichtsakelaar. Een aantal aspirant-inspecteurs schenkt aandacht aan het feit of er al dan niet een deken voorhanden is, maar de meerderheid let hier niet op. Sommigen beweren dat ze controleren of de cel goed sluit.

Met betrekking tot *de aangehouden persoon*, kunnen we vaststellen dat hij doorgaans wordt gefouilleerd alvorens in de cel te worden opgesloten. In dit verband denkt slechts 17 % van de vrouwelijke aspirant-inspecteurs eraan de aangehouden man te laten fouilleren door een mannelijke collega. Wanneer er tijdens de aanhouding op de openbare weg boeien werden aangelegd, wordt nooit aangegeven op welk moment deze boeien worden verwijderd.

Wij merken ook op dat men aarzelt over de kwalificatie van de fouillering (gerechtelijke of vóór opsluiting in de cel).

Wij kunnen, in dit stadium van de aanhouding, ook het gebrek aan communicatie met de officier van bestuurlijke politie met wachtdienst onderstrepen. Hoewel deze laatste bevoegd is om te beslissen over de opsluiting in de cel, wordt hij hierover meestal pas *a posteriori* ingelicht.

Met betrekking tot *het aanhoudingsregister*, dit lijkt gekend te zijn door de aspirant-inspecteurs, die echter slechts zeer gedeeltelijk de rubrieken van dit register kunnen aanhalen.

4.2.1.9. Bestuurlijke inbeslagname

In de meeste gevallen wordt een inventaris opgemaakt van de bestuurlijk in beslag genomen voorwerpen. Deze inventaris wordt vermeld, hetzij in het aanhoudingsregister, hetzij op de enveloppe met de in beslag genomen voorwerpen. Voornoemde enveloppe wordt, in

sommige gevallen, in een kast of in een kluis geplaatst, maar in de meeste hypothesen wordt niet vermeld waar de enveloppe wordt bewaard.

Slechts zeer zelden wordt aan de betrokkene gevraagd of hij de medicijnen die hij in zijn bezit had, dient in te nemen.

Sommige aspirant-inspecteurs hebben de reflex om vast te stellen dat het mogelijk is aan de hand van de op de betrokkene aangetroffen voorwerpen, zijn identiteit te bewijzen of zich op zijn minst te baseren op een veronderstelde identiteit.

4.2.1.10. Toelating om te telefoneren

De toelating om te telefoneren wordt verleend in 90 % van de gevallen en slechts in 40 % van de gevallen, telefoneert de aspirant-inspecteur zelf. Deze toelating wordt zeer vaak enkel verleend indien de aangehouden persoon zijn identiteit onthult.

Er wordt vastgesteld dat de wet betreffende de voorlopige hechtenis als wettelijke basis wordt geciteerd om al dan niet telefoonoproepen toe te laten of voedsel te verstrekken.

Heel wat respondenten weten niet dat het artikel 31, laatste lid, van de wet op het politieambt voorziet dat elke persoon die het voorwerp uitmaakt van een bestuurlijke aanhouding mag vragen dat een persoon waarin hij vertrouwen heeft, hiervan verwittigd wordt.

4.2.1.11. Verstrekking van eten en drinken – Medisch aspect

Wanneer er een medisch probleem opduikt, lopen de reacties nogal uiteen. Sommigen doen een beroep (vordering) op een arts, anderen vragen aan de betrokkene of hij wenst dat een arts hem op zijn kosten onderzoekt of vragen het telefoonnummers van zijn huisarts om hem te contacteren. Wij hebben vastgesteld dat in 55 % van de gevallen ambtshalve een beroep wordt gedaan op een arts of dat dit wordt voorgesteld aan de betrokkene.

Wanneer het gezondheidsprobleem gebonden is aan het verbruik van voedsel en/of drank, hebben de aspirant-inspecteurs de neiging om de betrokkene te eten en te drinken te geven. Toch dient de volgende opmerking te worden gemaakt: *“Ik breng hem drinken en, dankzij het water, zal hij geen crisis doormaken. Ik zeg hem dat de etenstijd voorbij is en dat hij hier niet op hotel is [...]”*.

Naast de positieve reacties van sommigen, nemen andere aspirant-inspecteurs geen initiatief of gaan ze een paramedische rol spelen door de bijsluiters van de medicijnen te lezen en deze medicijnen toe te dienen *“volgens de voorgeschreven dosis”*.

Velen – om zich geliefd te maken, kunnen we aannemen – bieden de weerspannige overtreder te eten en te drinken aan zodra hij het commissariaat betreedt ..., maar niemand kent goed, of zelfs helemaal niet, de inhoud van de omzendbrief betreffende de bevoorrading van personen in arrest².

Sommigen willen de betrokkene iets te eten brengen als hij kan betalen!

4.2.1.12. Motieven voor de aanhouding

De motieven voor de aanhouding zijn onduidelijk voor de meeste aspirant-inspecteurs. De aanhouding is bestuurlijk of gerechtelijk van aard, beoogt tegelijkertijd de identiteitscontrole en de “poging tot weerspannigheid”. Eens te meer wordt de wegcode aangehaald als basis voor de aanhouding. Hoewel hiervan geen melding is gemaakt in de vorige antwoorden, vermelden de meesten, in antwoord op een van de laatste vragen, de mogelijkheid van openbare dronkenschap. Velen van hen lichten dan de magistraat met dienst in (!): bijkomende aanduiding van de verwarring in de geesten van deze toekomstige politieambtenaren tussen een bestuurlijke en een gerechtelijke aanhouding.

De term “passief verzet” wordt geregeld gebruikt. Dit gaat dus om een verkeerdelijke interpretatie van het artikel 269 van het Strafwetboek dat stelt *“[...] elke aanval, elk verzet met geweld of bedreiging tegen [...], dragers of agenten van de openbare macht”*. De meeste aspiranten bestempelen het feit dat de betrokkene weigert zijn identiteit bekend te maken als weerspannigheid en willen in die zin een proces-verbaal opstellen ....

4.2.1.13. Vrijlating van de betrokkene

De vrijlating van de betrokkene verloopt over het algemeen op correcte wijze, met teruggave van de verboden voorwerpen, en wordt ingeschreven in het aanhoudingsregister.

Wij kunnen betreuren dat de betrokkene niet wordt verhoord en dat de aspirant-inspecteurs zich niet vergewissen van zijn gezondheidstoestand alvorens hem vrij te laten.

4.2.1.14. Opstellen van processen-verbaal en verslagen

In de meeste gevallen zal de aspirant-inspecteur een proces-verbaal opmaken, maar deelt hij ons de motieven daarvoor niet mee. De kwalificatie van de feiten die de betrokkene ten laste worden gelegd, worden evenmin vermeld.

Behalve het proces-verbaal, wordt nooit een interventieverslag opgemaakt.

4.2.2. Test van aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)

4.2.2.1. Eerste reacties

Naar het voorbeeld van de aspirant-inspecteurs, gebruiken vele aspirant-commissarissen van politie de wegcode en de inbreuk daarop als wettelijke basis voor hun optreden (*“de betrokkene stak over toen het rood was”*).

Geen enkele aspirant-commissaris van politie vertrekt van de vaststelling dat de persoon in gevaar verkeert en dat het artikel 14 van de wet op het politieambt in dat geval van toepassing is om zijn interventie te rechtvaardigen in het kader van bestuurlijke politie.

De staat van dronkenschap is eveneens een element dat sommige aspirant-commissarissen van politie verontrust, zij leggen dan een verband met het voertuig van de betrokkene. Hun interventie is er dan op gericht een persoon in staat van dronkenschap te beletten achter het stuur van zijn wagen te kruipen.

Zes aspirant-commissarissen van politie lichten het communicatiecentrum (ComC) in. De anderen maken hier geen melding van. De interventie gebeurt in de meeste gevallen zonder dat het communicatiecentrum daarover wordt ingelicht. De aspirant-commissarissen van politie lijken gefocust te zijn op de situatie en hebben niet de reflex het ComC in te lichten over hun interventie, noch over de latere overbrenging van de persoon.

4.2.2.2. Eerste contact

Doorgaans wordt de betrokkene beleefd en in duidelijke bewoordingen aangesproken en staat de interventie in verhouding tot de situatie.

Negen aspirant-commissarissen van politie vermelden dat ze een veilige afstand bewaren.

Over het algemeen, misschien door een te groot vertrouwen of omdat het een “niet beleefde” theoretische situatie betrof, wordt te weinig gewag gemaakt van het belang om een veilige afstand te bewaren tussen de betrokkene en de intervenanten.

Daarenboven is er weinig of geen communicatie tussen de intervenanten. Slechts 8 aspirant-commissarissen van politie verklaren met hun collega te communiceren. Uit de antwoorden ontstaat de algemene indruk dat de aspirant-commissaris van politie alleen handelt, zonder met zijn collega te spreken of te overleggen. Het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties kan aan de basis van dit tekort liggen.

De casus is zodanig uitgewerkt dat de situatie moet worden beheerd door de aspirant-commissaris van politie, bijgestaan door zijn collega, die aanwezig blijft. Maar uit de analyse van de antwoorden blijkt dat weinig aspirant-commissarissen zich tot hun collega wenden om veiligheidsmaatregelen te nemen, om hem een vraag te stellen of om hem sommige taken toe te vertrouwen.

Dertig aspirant-commissarissen van politie vragen de identiteitspapieren bij het eerste contact, na zich te hebben voorgesteld. In de meeste gevallen kan worden besloten dat de principes van geweldsbeheersing goed zijn begrepen en dat voorrang wordt gegeven aan communicatie en “non-escalatie”.

4.2.2.3. Identiteitscontrole

Wij hebben kunnen lezen dat de aspirant-commissarissen van politie geregeld andere documenten vragen die de identiteit van de betrokkene kunnen bewijzen. Ze geven de voorkeur aan een gesprek en trachten de betrokkene ervan te overtuigen zijn identiteitskaart te geven. Over het geheel genomen, zijn de reacties positief. In tegenstelling tot de manifeste misbruiken die werden vastgesteld in de test van de aspirant-inspecteurs van politie, komen we hier tot het besluit dat de aspirant-commissarissen van politie blijf geven van tolerantie. Van bij deze fase van de interventie stellen wij vast dat de wet op het politieambt niet gekend is. De “wet op de identiteitskaart” wordt geciteerd als wettelijke basis voor de controle ervan. De wettelijke basis voor de identiteitscontrole is niet precies gekend.

De betrokkene inlichten over het ophoudingsrecht indien hij niet meewerkt, is tevens een stap

die moet worden genomen alvorens over te gaan tot deze dwangmaatregel. Dit recht wordt in 60 % van de gevallen op de ene of de andere manier verduidelijkt.

4.2.2.4. Ophouding en overbrenging

Het politieoptreden, het feit iemand aan te houden, lijkt voor de meeste aspirant-commissarissen van politie vanzelfsprekend en de aangehouden persoon werd vooraf ingelicht over deze vrijheidsberovende maatregel in 80 % van de gevallen.

Hoewel de communicatie vlot lijkt te verlopen tijdens de eerste contactname, worden de modaliteiten van de aanhouding niet gemeld aan de geïnterpelleerde persoon. Deze mededeling is nochtans onontbeerlijk in een logica van desescalatie.

De veiligheidsfouillering voor de overbrenging naar het politiecommissariaat is, een uitzondering niet te na gesproken, algemeen verbreid en wordt ambtshalve verricht. Toch wordt onvoldoende gewag gemaakt van de modaliteiten van deze fouillering noch van de noodzaak om deze uit te voeren, indien nodig, door een man (indien de aangehouden persoon van het mannelijk geslacht is).

Zeventien aspirant-commissarissen van politie boeien de betrokkene met het oog op de overbrenging in een dienstvoertuig.

De informatie van het communicatiecentrum is over het algemeen ook zwak. Ook hier ligt het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties tijdens de opleiding misschien aan de basis van dit tekort.

4.2.2.5. Eerste opdrachten op het commissariaat

In 50 % van de gevallen wordt aan de aangehouden persoon gevraagd of hij het bezoek van een arts wenst en in 30 % van de gevallen of hij wenst dat iemand wordt verwittigd. In de helft van de gevallen wordt de officier van bestuurlijke politie ingelicht over het feit dat een persoon naar het commissariaat werd gebracht.

Slechts 8 aspirant-commissarissen van politie denken aan de inschrijving in het aanhoudingsregister. Het blijkt dat deze opdracht doorgaans wordt vervuld bij de opsluiting in de cel, terwijl deze inschrijving is voorgeschreven van bij de bestuurlijke aanhouding.

4.2.2.6. Duur van de ophouding

Ook de aspirant-commissarissen van politie hebben klaarblijkelijk het onderscheid tussen de aanhouding van bestuurlijke politie en de aanhouding van gerechtelijke politie niet goed begrepen. Er dient te worden vastgesteld dat de meeste aspirant-commissarissen van politie de duur zeer terecht vastleggen op maximum 12 uur en genoeg nemen met de *“tijd nodig voor het vaststellen van de identiteit van de betrokkene”*.

Toch treden er flagrante coherentiefouten op wanneer over deze kwestie een beslissing moet worden genomen. Immers, een aspirant-commissaris van politie rechtvaardigt een gerechtelijke aanhouding wegens weerspanning en legt de duur daarvoor ook vast op 12 uur ...

4.2.2.7. Beheer van het individu op het commissariaat

Met dit aspect wilden we observeren op welke wijze de aspirant-commissarissen van politie de situatie op het commissariaat zouden beheren. Hier stellen we diverse reacties vast zoals de opsluiting in de cel, in de veiligheidskamer of het verhoor. De aangehouden persoon wordt soms in de gang gelaten, al dan niet onder het toezicht van een politieambtenaar. Maar, algemeen gesproken, wordt de persoon niet aan zijn lot overgelaten.

4.2.2.8. Praktische formaliteiten vóór opsluiting in cel

Het formulier voorzag specifieke maatregelen met betrekking tot de cel, het individu en het aanhoudingsregister.

Met betrekking tot de cel, wordt over het algemeen nagekeken of deze “proper” is en er geen gevaarlijke voorwerpen in aanwezig zijn.

De verluchting en de temperatuur worden niet nagekeken, net zo min als de alarmknop (slechts drie aspirant-commissarissen van politie denken hieraan) of de lichtschakelaar.

Twee aspirant-commissarissen van politie schenken aandacht aan het feit of er al dan niet een deken voorhanden is.

Met betrekking tot de aangehouden persoon, kunnen we stellen dat hij doorgaans wordt gefouilleerd alvorens in de cel te worden opgesloten.

Wij merken ook op dat men aarzelt over de kwalificatie van de fouillering (gerechtelijke of vóór opsluiting in de cel).

Wij kunnen, in dit stadium van de aanhouding, ook het gebrek aan communicatie met de officier van bestuurlijke politie met wachtdienst onderstrepen. Hoewel deze laatste bevoegd is om te beslissen over de opsluiting in de cel, wordt hij hierover meestal pas *a posteriori* ingelicht. De OBP wordt slechts door zes aspirant-commissarissen van politie gecontacteerd om zijn toelating te geven voor de opsluiting in de cel.

Met betrekking tot het aanhoudingsregister, dit is uiteraard gekend door de aspirant-commissarissen van politie, die echter slechts zeer gedeeltelijk de rubrieken van dit register kunnen aanhalen.

4.2.2.9. Bestuurlijke inbeslagname

In de meeste gevallen wordt een inventaris opgemaakt van de bestuurlijk in beslag genomen voorwerpen. Deze inventaris wordt vermeld, hetzij in het aanhoudingsregister, hetzij op de enveloppe met de in beslag genomen voorwerpen.

Er wordt veel te weinig (25 %) aan de betrokkene gevraagd of hij de medicijnen die hij in zijn bezit had, dient in te nemen.

Bijna 50 % van de aspirant-commissarissen van politie heeft de reflex om vast te stellen dat het mogelijk is aan de hand van de op de betrokkene aangetroffen voorwerpen, zijn identiteit te bewijzen of zich op zijn minst te baseren op een veronderstelde identiteit.

Voorname enveloppe wordt, in sommige gevallen, in een kast of in een kluis geplaatst, maar in de meeste hypothesen wordt niet vermeld waar de enveloppe wordt bewaard.

4.2.2.10. Toelating om te telefoneren

De toelating om te telefoneren wordt verleend in 90 % van de gevallen en 19 aspirant-commissarissen van politie laten de betrokkene zelf bellen. Deze toelating wordt zeer vaak enkel verleend indien de aangehouden persoon zijn identiteit onthult.

Heel wat respondenten weten niet dat het artikel 31, laatste lid, van de wet op het politieambt voorziet dat elke persoon die het voorwerp uitmaakt van een bestuurlijke aanhouding mag vragen dat een persoon waarin hij vertrouwen heeft, hiervan verwittigd wordt.

4.2.2.11. Verstrekking van eten en drinken – Medisch aspect

Wij hebben vastgesteld dat in 50 % van de gevallen ambtshalve een beroep wordt gedaan op een arts of aan betrokkene wordt voorgesteld dit te doen.

Wanneer het gezondheidsprobleem gebonden is aan het verbruik van voedsel en/of drank, hebben de aspirant-commissarissen van politie de neiging om de betrokkene te eten en te drinken te geven.

4.2.2.12. Motieven voor de aanhouding

De motieven voor de aanhouding zijn onduidelijk voor de meeste aspirant-commissarissen van politie. De aanhouding is bestuurlijk of gerechtelijk van aard, beoogt tegelijkertijd de identiteitscontrole en de "poging tot weerspanning".

De wegcode wordt aangehaald als basis voor de vrijheidsberoving.

4.2.2.13. Vrijlating van de betrokkene

De vrijlating van de betrokkene verloopt over het algemeen op correcte wijze, met teruggave van de verboden voorwerpen, en wordt ingeschreven in het aanhoudingsregister.

Wij kunnen betreuren dat de betrokkene niet wordt verhoord en dat de aspirant-commissarissen van politie zich niet vergewissen van zijn gezondheidstoestand alvorens hem vrij te laten.

4.2.2.14. Opstellen van processen-verbaal en verslagen

In de meeste gevallen zullen de aspirant-commissarissen van politie een proces-verbaal opmaken, maar delen zij ons de motieven daarvoor niet mee. De kwalificatie van de feiten die

de betrokkene ten laste worden gelegd, worden evenmin vermeld. Behalve het proces-verbaal, wordt nooit een interventieverslag opgemaakt.

4.2.3. Test van aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)

4.2.3.1. Eerste reacties

Hier was het de bedoeling te observeren in welke mate de aspirant-inspecteur van politie in staat is de motieven voor zijn interventie uit te leggen. Het is immers nodig dat hij kan motiveren waarom een identiteitscontrole rechtmatig plaats kan vinden.

Over het algemeen hebben wij een menselijke en sociale aanpak kunnen vaststellen tijdens de interventie. De identiteitskaarten van de geïnterpelleerde personen worden nagenoeg systematisch op een beleefde en waardige manier gevraagd. Slechts enkele aspiranten waren nogal direct en vastberaden, zij stelden onmiddellijk over te gaan tot de aanhouding van de vier personen en hun overbrenging naar het commissariaat, zonder meer.

Er wordt niet systematisch contact opgenomen met het radiocommunicatiecentrum. Aangezien de test schriftelijk en niet in een reële situatie gebeurt, wordt dit element voor de aspirant-inspecteurs van politie misschien naar de achtergrond verdrongen. Wij merken wel op dat sommigen over de radio verwittigen dat ze personen gaan interpellieren en de radio gebruiken voor identificaties. Maar de meeste aspirant-inspecteurs van politie lijken gefocust op de situatie en hebben niet de reflex om iemand in te lichten over hun interventie, noch over de latere overbrenging van de persoon.

Wij hebben vastgesteld dat de wettelijke basissen nu beter gekend zijn dan bij de vorige test. Niettegenstaande er uittreksels uit het gemeentereglement waren gevoegd bij de test, neemt dit niet weg dat de aspirant-inspecteurs van politie volledige en duidelijke uittreksels aanhalen, zonder de bepalingen van de wet op het politieambt te vergeten. Weinig aspirant-inspecteurs van politie citeren uitdrukkelijk precieze artikelen, ze beperken zich tot de vermelding dat de wet op het politieambt moet worden toegepast, en meer bepaald de bepalingen inzake bestuurlijke aanhouding en openbare orde.

De bestudeerde resultaten laten toe te stellen dat tijdens de interpellatie ongeveer 40 % van de aspirant-inspecteurs van politie zich legitimeert aan de hand van hun kaart, zelfs indien dit geen verplichting is. In zekere zin worden de kaarten uitgewisseld tijdens de identiteitscontrole.

Wat de slechte reacties betreft, kunnen wij als anekdote aanhalen dat sommige aspirant-inspecteurs van politie de procedure van de ademanalyse gebruiken om de openbare dronkenschap vast te stellen en, *a fortiori*, de bestuurlijke aanhouding die daarop volgt te rechtvaardigen.

4.2.3.2. Eerste contact

Zoals hierboven vermeld, wordt de betrokkene in de meeste gevallen beleefd en in duidelijke termen aangesproken en staat de interventie in verhouding tot de situatie.

Sommige aspirant-inspecteurs van politie halen aan dat ze een veilige afstand tot de betrokkenen bewaren.

Algemeen gesproken, misschien door een teveel aan vertrouwen of omdat het een "niet-levende" theoretische situatie betrof, wordt te weinig gewag gemaakt van deze veilige afstand tussen de betrokkene en de intervenanten. Daarenboven is er weinig of geen communicatie tussen de intervenanten. Uit de antwoorden ontstaat de algemene indruk dat de aspirant-inspecteur van politie alleen handelt, zonder met zijn collega te spreken of te overleggen. Het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties kan aan de basis van dit tekort liggen. Deze vaststellingen werden reeds gedaan in 2003 en vermeld in ons vorige verslag.

De casus is zodanig uitgewerkt dat de situatie moet worden beheerd door de aspirant-inspecteur van politie, bijgestaan door zijn collega, die aanwezig blijft. Maar uit de analyse van de antwoorden blijkt dat weinig aspirant-inspecteurs van politie zich tot hun collega wenden om veiligheidsmaatregelen te nemen, om hem een vraag te stellen of om hem sommige taken toe te vertrouwen.

De meeste aspirant-inspecteurs van politie vragen de identiteitspapieren bij het eerste contact, na zich te hebben voorgesteld. In de meeste gevallen kan worden besloten dat de principes van geweldsbeheersing goed zijn begrepen en dat voorrang wordt gegeven aan communicatie

en “non-escalatie”. Deze vaststellingen werden reeds gedaan in 2003 en vermeld in ons vorige verslag.

Bovendien doen de aspirant-inspecteurs van politie slechts zeer zelden een beroep op versterking om de situatie te beheersen. Ze hebben dus vertrouwen, voelen zich in staat om vier personen te controleren met een enkele ploeg.

Daarnaast hebben wij opgemerkt dat de aspirant-inspecteurs van politie die ambtshalve een beroep doen op een ploeg ter versterking, over het algemeen minder goed scoren op de test in zijn totaliteit (12 aspirant-inspecteurs van politie op 33 van de politieschool PLOT Limburg (36 %), 17 op 55 van de school van Jurbise (30 %)). Zou dit, onbewust, een manier zijn om hun gebrekkige kennis te verdoezelen?

4.2.3.3. Identiteitscontrole

De identiteitskaart wordt systematisch gevraagd door de aspirant-inspecteurs van politie, zodra ze de feiten hebben vastgesteld en de individuen hebben aangesproken. De meeste aspirant-inspecteurs verklaren het communicatiecentrum via de radio te contacteren om deze personen te controleren.

In tegenstelling tot de test in 2003, waar we konden lezen dat de aspirant-inspecteurs van politie slechts zeer zelden andere documenten vroegen die de identiteit van de betrokkene kunnen bewijzen, proberen ze deze keer meer vragen in die zin te stellen (rijbewijs, enz.). Ze geven de voorkeur aan een gesprek en trachten de betrokkene ervan te overtuigen zijn identiteitskaart te tonen of ze richten zich tot de andere aanwezigen om de betrokkene te identificeren.

De betrokkene inlichten over het ophoudingsrecht indien hij niet meewerkt, is tevens een stap die moet worden genomen alvorens over te gaan tot deze dwangmaatregel. In de *quasimeerderheid* van de gevallen wordt deze kennisgeving echter over het hoofd gezien. De aspirant-inspecteurs van politie gaan onmiddellijk over tot de vrijheidsberoving van de persoon, de fouillering, het aanleggen van de handboeien, enz.

Er wordt heel weinig gecommuniceerd met de geïnterpelleerde persoon (de moeilijkheid schuilt in het schriftelijke en theoretische karakter van deze test). In werkelijkheid, zal de communicatie met de geïnterpelleerde persoon effectief en noodzakelijk zijn.

4.2.3.4. Legitimatiekaart

Het gebruik van de legitimatiekaart maakt het voorwerp uit van verschillende kanttekeningen. Wij hebben kunnen vaststellen dat meer dan 50 % van de aspirant-inspecteurs van politie de kaart correct gebruikt en het gebruik of niet-gebruik ervan staft.

De andere helft daarentegen geeft minder nauwkeurige antwoorden. Sommigen verklaren dat de kaart moet worden getoond bij elke politie-interventie, zelfs indien de politieambtenaren zich in uniform op de openbare weg bevinden. Anderen stellen dat ze de kaart tonen op vraag van de betrokkenen. Nog anderen tot slot verontschuldigen zich omdat ze hun legitimatiekaart niet hebben voorgelegd ... Hoewel een dergelijke aanpak kan gezien worden in het licht van het concept “gemeenschapsgerichte politiezorg”, blijft de wet de wet en hebben wij in sommige kopijen kunnen ervaren dat de identiteitscontrole zich tegen de politieambtenaren keerde.

4.2.3.5. Ophouding en overbrenging

Het politieoptreden, het feit iemand aan te houden, lijkt voor de meeste aspirant-inspecteurs van politie vanzelfsprekend. In tegenstelling tot in 2003, stellen wij vast dat de aspirant-inspecteurs van politie de betrokkene vooraf inlichten over de vrijheidsberoving en over het eventuele gebruik van dwang, met inbegrip van het aanleggen van de handboeien.

Maar deze verwittiging gebeurt wel in zeer concrete termen, het is niet de bedoeling om aan de persoon te zeggen “*Opgelet, wij gaan over tot uw aanhouding overeenkomstig ...*”, maar wel “*U zult ons naar het commissariaat moeten volgen*”, “*Indien u niet meewerkt, zullen we u opsluiten voor verificatie*”, enz.

De veiligheidsfouillering voor de overbrenging naar het politiecommissariaat wordt in 60 % van de gevallen vermeld. Toch wordt onvoldoende gewag gemaakt van de modaliteiten van deze fouillering noch van de nood aan discretie.

De boeien worden systematisch aangelegd door de aspirant-inspecteurs van politie van de

politie scholen uit Brussel of Namen, wat niet het geval is voor de andere scholen. De aspirant-inspecteurs van politie van de Nederlandstalige politie scholen zijn minder geneigd om over te gaan tot een veiligheidsfouillering of om de boeien aan te leggen, maar de formulering van de casus en de vragen heeft misschien een invloed gehad op de antwoordelementen die in dit verband werden geleverd.

Wij merken op dat, voor het aanleggen van de boeien, heel wat aspirant-inspecteurs van politie niet categoriek zijn en hun uitleg in de voorwaardelijke wijs geven.

De informatie met het communicatiecentrum tijdens de overbrenging is, over het algemeen, zwak. Het gebrek aan praktijkoefeningen in gevaarsituaties tijdens de opleiding ligt misschien aan de basis van dit tekort.

4.2.3.6. Eerste opdrachten op het commissariaat

De eerste opdrachten op het commissariaat zijn uiteraard gericht op de identificatie van de persoon. Sommigen proberen via een verhoor informatie te vergaren over familieleden, enz. Anderen raadplegen onmiddellijk de politionele gegevensbanken, terwijl ze zelfs de identiteit van de persoon niet kennen. Dit lijkt een beetje overhaast. Degenen die geen veiligheidsfouillering hebben verricht vóór de overbrenging in het politievoertuig, verklaren een veiligheidsfouillering te verrichten bij aankomst op het commissariaat. Voor sommigen wordt de aankomst op het commissariaat rechtstreeks gevolgd door een opsluiting in de cel en de daarbijbehorende fouillering.

Hier ook stelt 90 % van de aspirant-inspecteurs van politie de officier van bestuurlijke politie in kennis van het feit dat een persoon naar het commissariaat werd gebracht met het oog op een identiteitscontrole. Deze kennisgeving wordt soms gedaan, terwijl de aspirant-inspecteurs van politie nog niet op het commissariaat zijn aangekomen.

De inschrijving in het aanhoudingsregister gebeurt in de helft van de gevallen. Deze opdracht lijkt te worden vervuld bij de opsluiting in de cel, terwijl dit is voorgeschreven van bij de bestuurlijke aanhouding.

Aan de aangehouden persoon wordt heel weinig gevraagd of hij het bezoek van een arts wenst of of hij wenst dat iemand wordt verwittigd (deze vraag werd vijf keer gesteld op zeventig nagelezen testen).

4.2.3.7. Duur van de ophouding

Met betrekking tot deze materie, werden verschillende oplossingen voorgesteld aan de aspirant-inspecteurs van politie. Wij noteerden voor ongeveer 95 % goede antwoorden. Sommige aspirant-inspecteurs van politie nuanceren hun antwoord door de maximumduur te vermelden voor de bestuurlijke aanhouding wegens openbare dronkenschap. Zij gaan dus uit van twee hypothesen en geven de twee mogelijke antwoorden correct weer.

Sommige aspirant-inspecteurs van politie stellen zelfs dat, indien de persoon een buitenlander is, de duur kan worden verlengd tot 24 uur.

Wanneer een fout wordt begaan, is dit meestal omdat de duur wordt vastgesteld op 24 uur.

4.2.3.8. Praktische formaliteiten vóór opsluiting in cel

Het formulier voorzag specifieke maatregelen met betrekking tot de cel, het individu en het aanhoudingsregister. Het was de bedoeling na te gaan op welke manier de aspirant-inspecteur van politie een opsluiting in de cel verricht, of hij daarbij respect en waardigheid toont voor de opgesloten persoon en of hij zich ervan vergewist dat alle veiligheidsmaatregelen zijn genomen.

Met betrekking tot de cel, wordt over het algemeen nagekeken of deze "proper" is en er geen gevaarlijke voorwerpen in aanwezig zijn. In de helft van de gevallen wordt een fouillering van de cel voorgeschreven en uitgevoerd om verboden voorwerpen op te sporen.

Behoudens enkele geïsoleerde gevallen, worden de verluchting en de temperatuur nooit nagekeken en wordt niet gekeken of de alarmknop en de lichtsakelaar werken.

Ongeveer 30 % van de aspirant-inspecteurs van politie schenkt aandacht aan het feit of er al dan niet een deken voorhanden is, wat een verbetering is ten aanzien van de test van 2003. 30 % van de aspirant-inspecteurs van politie heeft oog voor de hygiëne, en vermeldt dat in sommige gevallen de persoon niet in een cel moest worden geplaatst die was bevuild door de vorige arrestant.

Met betrekking tot de aangehouden persoon, kunnen we vaststellen dat hij in 90 % van de gevallen wordt gefouilleerd alvorens in de cel te worden opgesloten. In dit verband denken de aspirant-inspecteurs van politie er veel te weinig aan om de aangehouden persoon te laten fouilleren door een collega van hetzelfde geslacht.

Wij kunnen, in dit stadium van de aanhouding, ook het gebrek aan communicatie met de officier van bestuurlijke politie met wachtdienst onderstrepen (25 % van de aspirant-inspecteurs van politie stelt de OBP in kennis). Hoewel deze laatste bevoegd is om te beslissen over de opsluiting in de cel, wordt hij hierover meestal pas *a posteriori* ingelicht. Maar we hebben tevens vastgesteld dat de meeste aspirant-inspecteurs van politie de OBP in kennis stellen zodra ze op het commissariaat aankomen en niet bij de opsluiting in de cel, wat als positief kan worden beschouwd.

In 30 % van de gevallen wordt aan de persoon voorgesteld zich te laten onderzoeken door een arts.

In 20 % van de gevallen wordt ofwel eten, ofwel water aan de persoon verstrekt. In evenveel gevallen wordt voorgesteld een vertrouwenspersoon te verwittigen.

Enkele aspirant-inspecteurs van politie (geïsoleerde gevallen) halen de procedures dooreen en gaan onmiddellijk over tot een gerechtelijke fouillering.

4.2.3.9. Aanhoudingsregister

Het aanhoudingsregister, waarvan een modelformulier bij de test was gevoegd, lijkt gekend te zijn door de aspirant-inspecteurs van politie.

In 2003 hadden wij een open vraag gesteld over de rubrieken van het register en hadden wij vastgesteld dat de aspirant-inspecteurs van politie deze slechts gedeeltelijk konden citeren. In 2005 werd dus geopteerd voor een meer praktische test, waarbij de aspirant-inspecteurs van politie onmiddellijk een modelformulier dienden in te vullen.

Deze oefening werd correct uitgevoerd door het merendeel van de aspirant-inspecteurs van politie.

4.2.3.10. Bestuurlijke inbeslagname

De aspirant-inspecteurs van politie werden geconfronteerd met een reeks voorwerpen die op de persoon werden aangetroffen en er werd hen gevraagd wat ze met al deze voorwerpen zouden doen.

In 60 % van de gevallen stellen ze een afzonderlijke inventaris op of vullen de rubrieken van de inventaris in die voorkomen op een enveloppe voor inbeslagname. Zowat een vijfde van de aspirant-inspecteurs van politie plaatst de verboden voorwerpen in een kluis of een vakje dat speciaal daartoe is voorbehouden, maar, in de meeste gevallen, wordt niet gespecificeerd waarin.

Wij merken op dat, in 85 % van de gevallen, de verdovende middelen (of substanties waarvan wordt gedacht dat het verdovende middelen zijn) afzonderlijk in beslag worden genomen en dat hiervan, vaak, kennis wordt gegeven aan de officier van gerechtelijke politie met wachtdienst.

Een kwart van de aspirant-inspecteurs van politie gaat over tot een verhoor van de persoon met betrekking tot de in beslag genomen goederen.

Een kwart van de aspirant-inspecteurs van politie trekt de gegevens van de gsm van de aangehouden persoon na (SIM-kaart, IMEI, enz.).

Een kwart van de aspirant-inspecteurs van politie gaat onmiddellijk ter plaatse over tot een scheikundige test van de substanties die op de persoon worden aangetroffen.

Nog een kwart gaat na of de medicijnen die de persoon in zijn bezit had, door hem moeten worden genomen (in voorkomend geval, na een arts te hebben geraadpleegd).

4.2.3.11. Gerechtelijke opdrachten

Wij stellen vast dat de meerderheid van de aspirant-inspecteurs van politie verslag uitbrengt, hetzij aan de officier van gerechtelijke politie met wachtdienst, hetzij rechtstreeks aan de procureur des Konings. Tijdens deze verslaggeving geven ze een beschrijving van de omstandigheden van de aanhouding en van de ontdekking van (vermeende) verdovende middelen.

Met betrekking tot de voorgestelde gerechtelijke opdrachten, geven wij hierna de opdrachten weer die het vaakst werden geciteerd: (1) omstandig verhoor van de persoon; (2) opmaken

van een gerechtelijk proces-verbaal; (3) terbeschikkingstelling van het parket; (4) opsporing ten huize met toestemming; (5) analyse van de gsm-gegevens; (6) inbeslagname van de verdovende middelen; (7) gerechtelijke foullering; (8) sturen van stalen aan het laboratorium (verdovende middelen, bloed, urine); (9) nemen van vingerafdrukken en foto's.

In de meeste gevallen halen de aspirant-inspecteurs van politie een of ander van deze opdrachten aan, maar niet de volledige lijst.

4.2.3.12. Toelating om te telefoneren

De toelating om te telefoneren wordt verleend in 88 % van de gevallen, terwijl de aspirant-inspecteur van politie op dat ogenblik bezig is met een gerechtelijke aanhouding en deze mogelijkheid niet door de wet is voorzien. Meestal stemt de aspirant-inspecteur van politie in met het telefoongesprek, maar voert hij dit zelf.

Sommige aspirant-inspecteurs van politie (een kleine minderheid) drukken duidelijk hun weigering uit, en verduidelijken dat dit telefonisch contact afbreuk zou kunnen doen aan het gerechtelijk onderzoek naar de aangetroffen verdovende middelen.

4.2.3.13. Verstrekking van eten en drinken – Medisch aspect

Wanneer een medisch probleem opduikt, lopen de reacties uiteen. In 75 % van de gevallen zal de aspirant-inspecteur van politie onmiddellijk eten en drinken voorzien om het medisch probleem te verhelpen.

In tegenstelling tot de test van 2003, hebben wij vastgesteld dat er een grotere geneigdheid is om systematisch een beroep te doen op een arts, wat als positief kan worden beschouwd.

Wij hadden in 2003 vastgesteld dat sommige aspirant-inspecteurs van politie geen initiatief namen of enkel en alleen een paramedische rol gingen spelen door de bijsluiters van de medicijnen te lezen en deze medicijnen toe te dienen "volgens de voorgeschreven dosis". Wij hebben dit in 2005 niet meer dienen vast te stellen.

4.2.3.14. Motieven voor de aanhouding

De motieven voor de aanhouding zijn duidelijk voor 90 % van de aspirant-inspecteurs van politie, die verduidelijken dat deze gerechtelijke aanhouding niet langer dan 24 uur mag duren. De overige 10 % van de respondenten is meer in de war, en laat bijvoorbeeld verstaan "de duur nodig voor de te vervullen plichten".

Met betrekking tot het tijdstip dat in beschouwing moet worden genomen voor de aanvang van de vrijheidsberoving in gerechtelijke zaken, stellen wij vast dat 40 % van de aspirant-inspecteurs van politie kiezen voor de goede oplossing, met name het tijdstip waarop de verdovende middelen werden aangetroffen tijdens de foullering.

De andere aspirant-inspecteurs van politie (60 %) interpreteren het artikel 32 van de wet op het politieambt verkeerd en menen dat de termijn van 24 uur voor de vrijheidsberoving ingaat op het tijdstip van de bestuurlijke aanhouding. Dat deze interpretatie hen toelaat geen fouten te maken en in alle gevallen binnen een redelijke aanhoudingstermijn te blijven, neemt niet weg dat een dergelijke interpretatie de reactietijd van het openbaar ministerie aanzienlijk kan verminderen.

Verschillende correctoren hebben ons gemeld dat deze materie klaarblijkelijk niet op dezelfde manier wordt onderwezen in de politiescholen.

4.2.3.15. Vrijlating van de betrokkene

De vrijlating van de betrokkene verloopt over het algemeen correct, met teruggave van de verboden voorwerpen en het invullen van het aanhoudingsregister (handtekeningen).

Enkele aspirant-inspecteurs van politie preciseren dat ze in aanwezigheid van de persoon controleren of de teruggegeven goederen overeenstemmen met de aanvankelijke inventaris. In 50 % van de gevallen wordt overgegaan tot verhoor van de betrokkene.

De aspirant-inspecteurs van politie vergewissen zich niet van de gezondheidstoestand voor zijn vrijlating maar enkelen zijn zo hoffelijk om ervoor te zorgen dat de persoon naar huis kan terugkeren (taxi of contactname met een naaste).

4.2.3.16. Opstellen van processen-verbaal en verslagen

In de meeste gevallen zal de aspirant-inspecteur van politie een proces-verbaal opmaken met de rubrieken die het chronologisch verloop van de gestelde daden weergeven.

In vergelijking met de antwoorden geleverd in 2003, merken wij hier ook een betere kwaliteit van de antwoorden gegeven in dit kader. Wij stellen niettemin vast dat vaak wordt vergeten melding te maken van de contacten met en kennisgevingen aan de officieren van gerechtelijke/bestuurlijke politie of het Parket.

5. KENNIS VAN DE NORMEN

5.1. ASPIRANT-INSPECTEURS VAN POLITIE (DECEMBER 2003)

De wet op het politieambt, meer bepaald de aspecten fouilleringen, gerechtelijke aanhoudingen en identiteitscontroles, blijkt vaak niet gekend te zijn. Hoewel de meeste aspirant-inspecteurs van politie de wet op het politieambt in het algemeen durven aan te halen, slagen zeer weinigen erin om een welbepaald artikel te citeren. Deze wet wordt vaak geciteerd, maar wij hebben het gevoel dat sommigen zelfs niet weten waarover het gaat. Soms wordt zelfs verwezen naar de “wet op de fouilleringen” of “de wet op de bestuurlijke aanhoudingen”.

De aspiranten maken in de regel geen onderscheid tussen een bestuurlijke en een gerechtelijke aanhouding. Voor de meesten onder hen, is de officier van gerechtelijke politie de referentiepersoon, ongeacht de maatregel die dient te worden genomen. De “wet op de identiteitskaart” wordt vaak geciteerd als wettelijke basis voor de identiteitscontrole.

5.2. ASPIRANT-COMMISSARISSEN VAN POLITIE (JUNI 2004)

De wet op het politieambt, meer bepaald de aspecten fouilleringen, gerechtelijke aanhoudingen en identiteitscontroles, blijkt vaak niet gekend te zijn.

Hoewel de meeste aspirant-commissarissen van politie de wet op het politieambt in het algemeen durven aan te halen, slagen zeer weinigen erin om een welbepaald artikel te citeren.

De aspiranten maken in de regel geen onderscheid tussen een bestuurlijke en een gerechtelijke aanhouding.

5.3. ASPIRANT-INSPECTEURS VAN POLITIE (SEPTEMBER 2005)

In het licht van de resultaten behaald tijdens de testen van 2003, werd ervoor geopteerd om geen vragen te stellen die rechtstreeks betrekking hebben op de wettelijke basis. De bedoeling is immers politieambtenaren te vormen en geen licentiaten in de rechten.

De kennis van de aspiranten werd dus onrechtstreeks getest aan de hand van vragen over de termijnen van vrijheidsberoving, de legitimatieplicht, enz. Over het geheel genomen, hebben deze antwoordelementen ons gesterkt in onze opvatting dat de resultaten beter waren dan in 2003.

6. TOELICHTING

6.1. ASPIRANT-INSPECTEURS VAN POLITIE (DECEMBER 2003)

6.1.1. Met betrekking tot de opleiding

De opleiding was voor sommigen te kort, voor anderen te theoretisch en weinig uitgediept. Het gebrek aan praktijkoefeningen (rollenspel) en cursussen recht wordt eveneens aangehaald.

Sommigen geven aan dat de materies onevenwichtig worden behandeld.

Er wordt opgemerkt dat in Jurbise zestig uur Nederlands wordt gegeven, niet gevolgd door een test. Enkel de aanwezigheid is vereist. Het aantal uur dat in Gent aan talen wordt besteed, wordt ook op de korrel genomen.

6.1.2. Met betrekking tot de scholen

Er wordt opgemerkt dat de infrastructuur van de politieschool van Luik onaangepast is. De lokalen van het gebouw worden gedeeld met studenten die “burgerlijke” opleidingen volgen.

De politieambtenaren beschikken niet over een eigen sportzaal en moeten zich verplaatsen om sommige cursussen te volgen (schietoefeningen bijvoorbeeld). Deze gebrekkige infrastructuur veroorzaakt aanzienlijke organisatorische problemen, meer bepaald tijdens de verplaatsingen.

6.1.3. Met betrekking tot de lesgevers

De lesgevers (van alle graden) zijn, volgens de kritiek geuit voor de aspirant-inspecteurs, niet erg bekwaam en houden geen rekening met de eventuele beroepservaring van de aspirant-inspecteurs (genieten weinig aanzien ondanks de meerwaarde die ze kunnen betekenen in de theoretische cursussen en in de praktijkoefeningen).

Uit sommige commentaren blijkt het laxisme van de lesgevers. Het gebrek aan discipline is hiervan een van de oorzaken (houding, gedrag van de lesgevers, die geen voorbeeldfunctie vervullen).

Meermaals werd ook verwezen naar afwezige lesgevers die niet worden vervangen, wat een aanzienlijk tijdverlies met zich brengt.

6.2. ASPIRANT-COMMISSARISSEN VAN POLITIE (JUNI 2004)

6.2.1. Met betrekking tot de opleiding

De volgende commentaren werden opgetekend: (1) opleiding is niet professioneel genoeg; (2) opleiding is niet praktisch genoeg, onvoldoende gericht op de concrete taken van het politiewerk, met name het opmaken van processen-verbaal, de strafvordering; (3) opleiding is te weinig gericht op "politie", te veel op "management"; (4) opleiding omvat te weinig stages; (5) opleiding is niet diepgaand genoeg, voorbereidende opleiding is te kort en te beknopt; (6) opleiding heeft niet genoeg betrekking op de *core business* van de politie, met name de gerechtelijke politie en de bestuurlijke politie, te veel op management; (7) men luistert niet naar de klachten van studenten. De aspirant-commissarissen van politie moeten "managers" worden zonder het politiewerk te kennen, wat onverenigbaar is: de "managers" moeten weten waarover ze spreken!; (8) het politiewerk komt op de schouders van het middenkader terecht; (9) slechte puntenverdeling tussen diverse materies, bijvoorbeeld: (9.1.) de cursus communicatie (basiskennis): 20 punten; (9.2.) strafrecht (1000 pagina's): 20 punten; (10) sommige lesgevers (uitzondering) hebben onvoldoende niveau.

Er waren ook twee positieve opmerkingen: (1) aanhoudend ritme, gediversifieerd en volledig programma; (2) uitstekend.

6.2.2. Andere opmerkingen

Een Franstalige aspirant-commissaris van politie heeft ons mondeling op de hoogte gebracht van de gebrekkige samenhang tussen de programma's van de Franstalige en de Nederlandstalige lichten. De vrijetijdspriodes zijn niet dezelfde (met name de vrijdag). Het is ons ook ter ore gekomen dat de Franstalige aspirant-commissarissen van politie het gevoel hebben dat, in tegenstelling tot hen, de Nederlandstalige lichten op laxistische wijze zou worden omkaderd, meer bepaald op het vlak van houding en gedrag.

Daarenboven blijkt dat, ondanks hun professionele en/of academische voorgeschiedenis, de aspirant-commissarissen van politie nog vaak pejoratief worden beschouwd als "leerlingen" en niet als volwassenen, die zich vrijwillig en vanuit een positieve ingesteldheid inschrijven voor een opleiding en die over ervaring beschikken die nuttig kan zijn voor de instelling.

Verscheidene aspirant-commissarissen van politie hebben geen commentaar geleverd, anderen hebben gemeld dat het nog te vroeg was om een mening te geven.

6.3. ASPIRANT-INSPECTEURS VAN POLITIE (SEPTEMBER 2005)

Wij waren verrast dat er zo weinig commentaar werd gegeven door de aspiranten. Vanuit een 'academische' schrik, hebben slechts enkele aspiranten de vrijheid genomen om kritiek te uiten op de opleiding.

Deze kritiek heeft hoofdzakelijk betrekking op het ondermaatse praktische karakter van de opleiding, de concentratie van theoretische cursussen, de korte stageperiode, de kloof tussen de school en het beroepsleven, de incoherentie in de uiteenzettingen van verschillende docenten, het grote aantal uren "gemeenschapsgerichte politiezorg", de snelheid waarmee

sommige theoretische cursussen worden gegeven, het tekort aan uren besteed aan wetgeving betreffende het politieambt of strafrecht.

Deze kritiek sluit dus aan bij de kritiek die reeds in 2003 werd geformuleerd.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Dit onderzoek bevestigt wat reeds werd besproken in onze laatste twee jaarverslagen met betrekking tot de kennis, de verwerking en de toepassing van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt. De resultaten van het onderzoek versterken ons in onze mening om van naderbij aandacht te besteden aan de opleidingen die worden verstrekt aan de aspirant-politieambtenaren en aan de politieambtenaren, niet alleen in basismateries maar ook in meer gespecialiseerde domeinen. Er schijnen zich immers verschillende problemen voor te doen op het vlak van coördinatie, controle en opvolging.

De oefening die werd herhaald in 2005, hoewel betere resultaten kunnen worden vastgesteld, strekt ertoe aan te tonen dat er inspanningen moeten worden geleverd door alle partners die betrokken zijn in het opleidingsproces. De kritiek geuit door de aspiranten is soortgelijk en heeft hoofdzakelijk betrekking op het te theoretische karakter van de opleiding.

Een reglementaire bepaling betreffende de verschillende normen en standaarden die toepasbaar zijn inzake opleiding zou zo snel mogelijk moeten worden genomen.

Gezien het belang van een goed begrip, verwerking en vooral, later, een goede toepassing van de onderwezen kennis, technieken en vaardigheden voor een verantwoorde uitoefening van het politieambt die bovendien gelijkwaardig is over het ganse grondgebied, menen wij dat voortaan één enkel eindexamen (van synthese en integratie) zou kunnen worden georganiseerd. Op die manier zouden de opleidingen die in de verschillende scholen en opleidingscentra worden gegeven, kunnen worden gehomologeerd en, geleidelijk aan, geharmoniseerd.

Daarnaast menen wij dat de opleidingen, cursussen en trainingen voortaan zouden moeten worden opgevolgd door een onderdeel van de geïntegreerde politie en nogal geregeld zouden moeten worden gecontroleerd door een autonoom orgaan zoals bijvoorbeeld de Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie.

Onze conclusies en aanbevelingen zullen worden verfijnd en verduidelijkt na afloop van de verschillende onderzoeken die in verband kunnen worden gebracht met de opleidingsproblematiek.

Er dient nog te worden onderstreept dat deze kwestie een bijzondere aandacht en belangstelling verdient, zowel van de verschillende verantwoordelijken van de geïntegreerde politie als van de bevoegde overheden en dat wij de gelegenheid hebben gehad om hierover succesvol van gedachten te wisselen.

BIJLAGE A: VOORNAAMSTE CIJFERGEGEVENS VAN DIT ONDERZOEK

1. Cijfergegevens met betrekking tot de aspirant-inspecteurs van politie (dec. 2003-sept. 2005):

Tabel 1: de deelnemers

	Totaal		%	
	2003	2005	2003	2005
Aantal AINP's ⁱ onderworpen aan de test	336	503	100%	100%
Aantal Franstalige AINP's	166	214	49,4%	42,5%
Aantal Nederlandstalige AINP's	170	289	50,6%	57,5%
Aantal vrouwelijke AINP's (F+N)	100	142	29,7%	28,2%
Aantal mannelijke AINP's (F+N)	233	352	69,4%	70%
Anonieme testen	3	9	0,9%	1,8%
AINP's die beschikken over beroepservaring voorafgaand aan de politieschool	238	324	70,8%	64,4%
AINP's die een hogere opleiding hebben gevolgd voorafgaand aan de politieschool (al dan niet geslaagd)	69	147	20,5%	29,2%

Tabel 2: gemiddelde per school

Scholen	Gemiddelde score %		Maximale score %		Minimale score %	
	2003	2005	2003	2005	2003	2005
1.	34,4	62,1	47	80	24	47,5
2.	39	58	54	76	28,5	46
3.	41,4	56,2	55	75,5	33	43
4.	41,5	50,5	51,5	76,5	24	41,5
5.	43,6	59,5	64	77	24	40
6.	44,4	51,9	60	73	29	30
7.	49	58,7	51,5	81	33,5	27
8.	52,4	56,3	74,5	77,5	13	36
9.	56,1	48,2	71	61	33	30
10.	nc	55,39	nc	74	nc	38,5
Algemeen gemiddelde:	44,6	55,7	58,7	75,3	26,9	37,9

ⁱ Aspirant-inspecteurs van politie.

2. Cijfergegevens met betrekking tot de aspirant-commissarissen van politie (juni 2004):

Tabel 1: de deelnemers

	Totaal	%
Aantal AINP's ⁱ onderworpen aan de test	43	100%
Aantal Franstalige AINP's	22	51,2%
Aantal Nederlandstalige AINP's	21	48,8%
Aantal vrouwelijke AINP's (F+N)	11	25,6%
Aantal mannelijke AINP's (F+N)	29	67,4%
Anonieme testen	3 N	7%
AINP's die beschikken over beroepservaring voorafgaand aan de politieschool	25	58%
AINP's die een hogere opleiding hebben gevolgd voorafgaand aan de politieschool (al dan niet geslaagd)	34	79%

Tabel 2: gemiddelde

Algemeen gemiddelde	40,31%
Gemiddelde Franstaligen	42%
Gemiddelde Nederlandstaligen	38,45%

ⁱ Aspirant-inspecteurs van politie.

BIJLAGE B: ENKELE BIJZONDERE BESCHOUWINGEN MET BETREKKING TOT DE TESTEN

1. Voorafgaande opmerkingen

1.1. *Test bedoeld voor de aspirant-inspecteurs van politie (dec. 2003)*

De test werd gecorrigeerd aan de hand van een vooraf opgemaakte gestandaardiseerde tabel. Er werd aan de commissarissen-auditors gevraagd om “soepel” te zijn voor zover dit voor de Dienst Enquêtes een eerste ervaring met testen betrof. Bijgevolg was het moeilijk om te weten hoe de aspirant-inspecteurs zouden antwoorden. De commissarissen-auditors werden ingelicht over het feit dat, in de politiescholen, een groot aantal testen en examens worden afgenomen in de vorm van “multiple choice” en dat de aspirant-inspecteurs bijgevolg ietwat verward konden zijn. Daarenboven vond de test plaats in een periode waarin de aspirant-inspecteurs onderworpen zijn aan hun eindexamens alvorens hun eerste affectatie door mobiliteit. Hoewel de test het nadeel heeft de aspirant-inspecteurs te storen in hun voorbereiding van de examens, biedt hij het voordeel te worden afgenomen op het ogenblik dat zij, in principe, elke materie van het opleidingsprogramma hebben verwerktⁱ.

De beoordeling en toekenning van de punten zijn bijgevolg het resultaat van de geleverde antwoordelementen en de eigen beoordeling van de commissaris-auditor “corrector” die, afgezien van de strikt juridische nauwkeurigheid van de interventie, rekening heeft gehouden, in voorkomend geval, met de logica van de redenering van de aspirant-inspecteur en met de verenigbaarheid ervan met de reacties die de aspirant zou moeten hebben in het kader van de casus.

Daarnaast werd een “gekruste” controle van de correcties verricht om de cijfers die door de verschillende correctoren werden toegekend te vergelijken. Hiertoe werden vier coterings van 35 punten en vier coterings van 55 punten vergeleken. Uit deze “gekruste” vergelijking blijkt dat de correctoren de correctietabel zo objectief mogelijk hebben toegepast, maar dat marginale verschillen onvermijdelijk zijn.

1.2. *Test bedoeld voor de aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)*

De test werd gecorrigeerd aan de hand van een vooraf opgemaakte gestandaardiseerde tabel die door het Vast Comité P was goedgekeurd. De beoordeling en toekenning van de punten zijn het resultaat van de geleverde antwoordelementen en de eigen beoordeling van de commissaris-auditor “corrector” die, afgezien van de strikt juridische nauwkeurigheid van de interventie, rekening heeft gehouden, in voorkomend geval, met de logica van de redenering van de aspirant-commissaris van politie en met de verenigbaarheid ervan met de reacties die de aspirant zou moeten hebben in het kader van de casus.

De test werd verbeterd door een Franstalige en door een Nederlandstalige corrector.

Er dient opgemerkt dat, gezien het erg kleine aantal aspirant-commissarissen van politie, de behaalde cijfers niet als basis kunnen dienen voor een werkelijke statistische analyse, maar dat zij een indicatie geven van het niveau van de aspirant-commissarissen van politie.

1.3. *Test bedoeld voor de aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)*

1.3.1. Algemeen

De test was als volgt gestructureerd: (1) een casus met de situatiebeschrijving; (2) een eerste luik (bestuurlijke politie) met concrete vragen; (3) een tweede luik (gerechtelijke politie) met concrete vragen.

De test werd tegelijkertijd afgenomen in de verschillende politiescholen, van 503 aspiranten. De vragenlijst was vertrouwelijk tot op de dag van de test en er werd een blanco exemplaar achtergelaten ter attentie van de directie.

1.3.2. Doelstelling

De schriftelijke test is bedoeld om de schrijfvaardigheid van de aspirant-inspecteurs van politie te evalueren, net als hun wettelijke kennis ten overstaan van een basissituatie, waarmee ze kunnen worden geconfronteerd tijdens hun eerste diensten na afloop van hun opleiding. *In*

ⁱ Deze opmerking gaat niet op voor de aspirant-inspecteurs van de politieschool van Jurbise.

casu, betrof het (samengevat) een identiteitscontrole gevolgd door een ophouding en een opsluiting in de cel. Tijdens de opsluiting in de cel en de fouillering van de persoon werden verdovende middelen aangetroffen.

In concreto was de test in 2005, ondanks de talrijke gelijkenissen, praktischer dan de test in 2003 (kaart, formulier van aanhoudingsregister, te raadplegen gemeentereglement, enz.).

1.3.3. Correctie

Onder leiding van de dossierbeheerders, werd de correctie van de testen, gerealiseerd aan de hand van een vooraf opgemaakte en door het Vast Comité P goedgekeurde tabel, verricht door de twintig commissarissen-auditors die de testen in de politiescholen hadden afgenomen. In sommige gevallen werden de testen verdeeld onder de commissarissen-auditors. In de mate van het mogelijke werden de testen van één politieschool verdeeld onder ten minste twee correctoren en werden de correcties “gecoördineerd”!

Naast de “ruwe” en becijferde correctie van de testen, werden de antwoordelementen tevens geanalyseerd per aangesneden materie (aanhouding, fouillering, enz.).

Er werd aan de commissarissen-auditors gevraagd om flexibel te corrigeren voor zover de ervaring van de test uit 2003 ons heeft geleerd dat de interpretaties die worden gegeven aan de context de aspirant-inspecteurs van politie kunnen richten naar oplossingen die, hoewel ze correct en logisch zijn, niet altijd overeenstemmen met de oplossingen aanbevolen in de correctietabel.

De commissarissen-auditors werden ingelicht over het feit dat, in de politiescholen, een groot aantal testen en examens worden afgenomen in de vorm van “multiple choice” en dat de aspirant-inspecteurs bijgevolg ietwat verward konden zijn. Daarenboven vond de test plaats in een periode waarin de aspirant-inspecteurs onderworpen zijn aan hun eindexamens alvorens hun eerste affectatie door mobiliteit. Hoewel de test het nadeel heeft de aspirant-inspecteurs te storen in hun voorbereiding van de examens, biedt hij het voordeel te worden afgenomen op het ogenblik dat zij, in principe, elke materie van het opleidingsprogramma hebben verwerkt.

Naar het voorbeeld van de correctiemethode toegepast in 2003, zijn de beoordeling en toekenning van de punten dus het resultaat van de geleverde antwoordelementen en de eigen beoordeling van de commissaris-auditeur “corrector” die, afgezien van de strikt juridische nauwkeurigheid van de interventie, rekening heeft gehouden, in voorkomend geval, met de logica van de redenering van de aspirant-inspecteur van politie en met de verenigbaarheid ervan met de reacties die de aspirant zou moeten hebben in het kader van de casus.

Er dient evenwel te worden vastgesteld dat het politieambt geen exacte wetenschap is, het is des te meer een humane wetenschap daar het de kennis van de verschillende aspecten van de mens en van de samenleving tot voorwerp heeft en niet de objectieve wetten die fysische of natuurlijke fenomenen verklaren.

Ondanks de nauwkeurigheid van de wet, leidt de subjectiviteit in de interpretatie van de context, zowel door de aspirant-inspecteurs van politie als door de correctoren, bijgevolg tot onvermijdelijke verschillen van mening.

2. Tijdsduur

2.1. Test bedoeld voor de aspirant-inspecteurs van politie (december 2003)

De voorziene tijdsduur bedroeg 70 minuten, zijnde 10 minuten voor de individuele gegevens en 60 minuten voor de casus en de vragen. Over het geheel genomen, hebben de aspirant-inspecteurs deze maximumduur niet benut.

Wij kunnen hieruit bijgevolg, zonder te veel risico op fouten, besluiten dat de antwoordtijd die hen werd gelaten, volstond.

2.2. Test bedoeld voor de aspirant-commissarissen van politie (juni 2004)

De voorziene tijdsduur bedroeg 70 minuten, zijnde 10 minuten voor de individuele gegevens en 60 minuten voor de casus en de vragen. Over het geheel genomen, hebben de aspirant-commissarissen van politie deze maximumduur niet benut. Wij kunnen hieruit bijgevolg besluiten dat de antwoordtijd die hen werd gelaten, volstond.

Daarentegen dient te worden opgemerkt dat blijkt dat het tijdstip van de test, dat was afgesproken met de schooldirectie, ongeschikt was. De aspirant-commissarissen van politie vonden het niet fijn om op het einde van de dag een uur langer in een klaslokaal te moeten

doorbrengen. Volgens het lessenprogramma moeten ze 07.45 uur per dag aanwezig zijn en blijktbaar zou het voor hen moeilijk zijn om hun concentratieniveau te behouden na 16.00 uur. Sommigen wilden enkel zo snel mogelijk naar huis terugkeren.

2.3. *Test bedoeld voor de aspirant-inspecteurs van politie (september 2005)*

De voorziene tijdsduur bedroeg 70 minuten, zijnde 35 minuten voor het eerste luik en 35 minuten voor het tweede luik.

Over het geheel genomen, hebben de aspirant-inspecteurs deze maximumduur niet benut. Wij kunnen hieruit bijgevolg besluiten dat de antwoordtijd die hen werd gelaten, volstond.

NOTEN

- ¹ Dossier nr. 93605/2004.
- ² Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken – 3 januari 2003 – Omzendbrief betreffende de bevoorrading van personen in arrest, met uitzondering van diegenen die het voorwerp uitmaken van een opsluiting in een strafinrichting van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie (B.S. van 28 januari 2003).